

Instruks for tilsyn i grundskoler og gymnasier

At-intern instruks nr. 3/2007

Ressortenhed: VG

Oprettet: Februar 2007

Senest revideret: 1. oktober 2010

Emne og baggrund

Grundskoler og gymnasier er emnet for denne instruks. Den skal ses som et supplement til vejviser 48, Undervisning. Dvs. at instruksens primært beskriver emner, der ikke allerede er beskrevet i vejviseren.

Formålet med tilsynsinstruksen er, at orientere om særlige forhold samt opstille en fælles ramme for gennemførelse tilsyn i grundskoler og gymnasier.

Det materielle arbejdsmiljø i grundskoler fordeler sig på en række typiske funktioner undervisning, faglokaler, pedalarbejde, rengøring, SFO og kontorarbejde.

Instruksen omhandler de personalegrupper, som ledes af en skoleinspektør/skoleledelse (lærere, administration, pædagoger og medhjælpere i SFO (grundskoler), pedel/teknisk medhjælper, rengøring). Skoletandlæger, -sundhedsplejersker, -psykolog mv. er ikke omfattet.

Private skoler har en bestyrelse, som er juridisk ansvarlig, i kommunale skoler er det kommunalbestyrelsen/byrådet.

Gymnasier har private bestyrelser.

Der er mange brugere af grundskoler, fx vil mange skolers undervisningslokaler, gymnastiksale og faglokaler (fx hjemkundskab og sløjdlokaler) blive brugt af borgere udefra (FOF, AOF).

Dvs. skoler bruges af mange forskellige og både dag og aften.

Forud for besøg på en skole og gymnasium, kan man med fordel læse skolens hjemmeside. Det giver indblik i skolens formål og organisationsplan.

Særlige forhold vedr.: Giftrekvisioner

Politiet skal underskrive giftrekvisioner fra grundskoler. Miljøstyrelsen har udstedt et cirkulære om retningslinier for politiets påtegning af giftrekvisioner af 15. august 1986, hvori det fremgår hvilke gifte lærerne må bruge.

Gymnasieskoler kan købe gifte uden giftrekvision og skal ikke give meddelelse til Arbejdstilsynet.

Instruks

Nedenfor er en liste af alle emner, der er særlige for grundskoler og gymnasier. Ved tilsyn i branchen skal disse som minimum checkes.

Emner	Beskrivelse og eksempler, der ikke fremgår af vejviseren
Psykisk arbejdsmiljø	Se vejviseren

Støj	Akustisk Akustikregulering i klasselokaler, gymnastiksale m.v. Akustikregulering af aulaer/festsale, gangarealer og omklædningsrum, hvor der foregår pædagogisk arbejde. Støjdæmpning Støjdæmpning af maskiner i fx sløjlokaler skal leve op til alm. praksis.
Indeklima	Luftkvalitet og udluftningsmuligheder uden generende træk
Risiko for ulykker	Maskiner i fx sløjlokaler (grundskoler) EI- og gasinstallationer
Kemi	Stoffer og materialer ved kemiundervisning Svejsning i grundskolen
Biologi (gymnasium)	Mikroorganismer
Ergonomi	Flytning og opbevaring af inventar (scene, borde og stole)

Dem, der er med fed, er vejviserens fokuspunkter

Særlige bemærkninger vedr.: Elevers svejsning, polyesterstøbning med styrenbaserede produkter og arbejde med epoxy og isocyanater i grundskolen og på gymnasiale uddannelser.

Generelt anbefaler Arbejdstilsynet, at det undgås, at elever under 18 år som led i undervisningen i grundskoler og gymnasier arbejder med de stoffer, materialer og arbejdsprocesser, som unge under 18 år i et ansættelsesforhold hos en arbejdsgiver ikke må arbejde med, herunder svejsning i metal, styrenbaserede produkter, epoxy og isocyanater.

Arbejde med styrenbaserede produkter, epoxy eller isocyanater er omfattet af hhv. bekendtgørelse om foranstaltninger til forebyggelse af kræftrisikoen ved arbejde med stoffer og materialer nr. 908 af 27. september 2005 og bekendtgørelse om arbejde med stoffer og materialer nr. 292 af 26. april 2001, bilag 3

Hvis det på tilsyn i grundskoler eller gymnasier konstateres, at eleverne arbejder med disse stoffer, materialer eller arbejdsprocesser i forbindelse med undervisningen, skal der foretages en konkret vurdering af, hvorvidt arbejdet er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, jf.

Arbejds miljølovens § 38. Denne vurdering inkluderer følgende foranstaltninger mod sundhedsfare:

- Har både eleverne og læreren den påkrævede uddannelse (fx for svejsning § 26-uddannelse ifølge kræftbekendtgørelsen)?
- Er der etableret ventilation, der effektivt fjerner luftforureningen fra svejseprocessen, epoxy/isocyanatarbejdet eller styrenarbejdet?
- Anvendes de nødvendige personlige værnemidler (ved svejsning er det fx øjenværn og beskyttelseshandsker med manchetter, samt ved risiko for indånding af svejserøg luftforsynet åndedrætsværn)?
- Føres der effektiv kontrol med arbejdet (fx ved at læreren fører tilsyn med eleverne under svejsningen)?
- Får eleverne tilstrækkelig instruktion i at udføre arbejdet på en farefri måde (fx via lærerens undervisning)?
- Sker arbejdet med stofferne, materialerne eller arbejdsprocesserne alene i en kortvarig undervisningssituation (fx kun et par timer om ugen)?

Vurderes det, at arbejdet med stofferne, materialer eller arbejdsprocesserne ikke foregår på en måde der er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, gives påbud.

Mht. foranstaltninger mod sundhedsfare ved svejsning henvises i øvrigt til At-vejledning D.2.16 Svejsning, skæring mv. i metal fra april 2005.

Mht. foranstaltninger mod sundhedsfare ved epoxyharpikser og isocyanater henvises i øvrigt til At-

vejledning C.0 7 Foranstaltningerne ved primær udsættelse for epoxyharpikser og isocyanater fra oktober 2001.

Typiske reformreaktioner

Der kan inden for branchen typisk forekomme belastninger, der kan give anledning til afgivelse af rådgivningspåbud efter bekendtgørelsen, inden for nedenstående arbejde.

Indeklima

Hvis virksomheden har indeklimaproblemer pga. fugtproblemer og svampevækst eller pga. dårlig luftkvalitet, der skyldes utilstrækkelig eller manglende ventilation.

Mangelfuld ventilation

Tilsvarende gælder, hvis ventilationen mangler eller recirkuleres i forbindelse med træstøv eller brug af farlige kemikalier.

Links til relevant vejledningsmateriale

Materialer om grundskoler og gymnasier fra www.arbejdsmiljoeweb.dk/undervisning

Arbejdsstedets indretning, Branchevejledning, undervisning 1998

Når klokken ringer, Branchevejledning, undervisning 2001

Temahæfter, Undervisning 2004:

Vold i skolen

Konflikter i skolen

Nye roller i skolen

Teamarbejde i skolen

Stress i skolen

Skolelederens psykiske arbejdsmiljø

Teamsamarbejde i de gymnasiale uddannelser

Vejledning om risikomomenter for gymnasier, HF, HTX og HHX.

I krafttræden

Straks

Vedligeholdelse

VG har ansvaret for vedligeholdelsen. Instruksen vil som minimum blive eftersat, når branchen er screenet færdig.